

Raadsvoorstel

Datum 13 maart 2024

Onderwerp Gemeentelijk Grondstoffenplan 2025-2030
Versienummer 1.0

Portefeuillehouder Paul Guldemon

Samenvatting

In dit kaderdocument wordt voorgesteld akkoord te gaan met nieuwe doelen en ambities voor het gemeentelijk grondstoffenbeleid. De ambitie voor 2030 is minimaal 20% (in kg) reductie van voor verbranding aan te bieden huishoudelijke grondstoffen¹ door in te zetten op preventie, zuiverheid van ingezamelde grondstoffen en meer grondstoffen uit het restafval halen.

Financiële gevolgen

Betreft doel 7.3.1 We richten de openbare ruimte duurzaam in en beheren deze duurzaam vanuit uitdagingen in de toekomst (en effecten elders in de wereld)
Begroting wijzigen Nee
Budgetnummer -

Bijlagen

1. Kaderdocument 'Gemeentelijk Grondstoffenplan 2025-2030'

Openbaarheid

- ☒ Openbaar
☐ Geheim

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. het kaderdocument Gemeentelijk Grondstoffenplan 2025-2030 vast te stellen, met daarin de ambitie voor 2030 om minimaal 20% (in kg) reductie te behalen van voor verbranding aan te bieden huishoudelijke grondstoffen door in te zetten op preventie, zuiverheid van ingezamelde grondstoffen en meer grondstoffen uit het restafval halen.

---

¹ *Vergeleken met resultaten 2023*

Datum 13 maart 2024

Inleiding

Met het invoeren van het tarief op restafval per 1 januari 2023 is feitelijk het Gemeentelijk Grondstoffenplan 2016-2020 afgerond. De jaren 2023 en 2024 worden gebruikt om het ingevoerde beleid verder fijn te slijpen. Gelijktijdig stellen we een nieuw grondstoffenplan op voor de jaren 2025 tot 2030. Voor u ligt het eerste deel van dit Gemeentelijk Grondstoffenplan (GGP 2025-2030) met daarin de ambitie en de doelen die we onszelf voor deze periode stellen en de maatregelen voor het jaar 2025. Na vaststelling wordt het tweede deel opgesteld in de vorm van tweejaarlijkse Uitvoeringsprogramma's.

Kader

- Wet milieubeheer
- Nationaal Programma Circulaire Economie 2023-2030 (NPCE)
- Uitvoeringsprogramma VANG-HHA 2022
- Sustainable Development Goals (SDG)
- Omgevingsvisie van Zwolle: 'Ons Zwolle van morgen 2030'
- Coalitieakkoord 2022-2025
- Toekomstplan voor een Circulair Zwolle

Beoogd effect

Met het vaststellen van het kaderdocument GGP 2025-2030 is de ambitie voor 2030 minimaal 20% (kg) reductie van voor verbranding aan te bieden huishoudelijke grondstoffen door in te zetten op preventie, zuiverheid van ingezamelde grondstoffen en meer grondstoffen uit het restafval halen en maken we een tussenstap naar een volledig circulair Zwolle in 2050.

Argumenten

1.1 Ambitie is noodzakelijk om onze circulaire doelen te halen

De landelijke stip op de horizon is Nederland circulair in 2050. Zwolle levert haar bijdrage o.a. vanuit het Toekomstplan voor Circulair Zwolle. Hierin is huishoudelijk afval één van de gebieden die specifiek worden benoemd. Het kaderdocument heeft als scope de huishoudelijke afvalstoffen die vallen onder de Afvalstoffenheffing en waarvoor de gemeente een wettelijke zorgplicht heeft. De ambitie voor de periode 2025-2030 is een reductie van 20% voor verbranding aan te bieden huishoudelijke grondstoffen. Op basis van de ervaringen van andere, vergelijkbare gemeenten met een tariefdifferentiatie wordt dit gezien als een realistische doelstelling. Een grotere reductie ambiëren zal vragen om meer investeringen in inzamelmiddelen en -systemen, informeren en motiveren van inwoners en inzet van de inwoners zelf. De invoering van het tarief op restafval is ingevoerd per 1 januari 2023. Een dergelijke systeemwijziging vraagt om een gewenningsperiode. Met die gedachte is het niet reëel om de komende periode enorme veranderingen door te voeren.

Om de ambitie waar te maken zetten we in op drie doelen:

1. Verminderen hoeveelheid fijn huishoudelijk restafval door preventie en vermindering grondstoffen in restafval
2. Vergroten zuiverheid aangeboden grondstoffen door vermindering vervuiling van met name pmd, gft, opk, textiel
3. Vergroten circulariteit en duurzame verwerking van grof huishoudelijk restafval

Datum

13 maart 2024

1.2 *Trendbreuk is niet nodig*

Het faciliteren van alle huishoudens om hun grondstoffen gescheiden te kunnen aanbieden en de invoering van het tarief op restafval is een flinke beleidswijziging geweest. Het resultaat is dat het doel om de hoeveelheid fijn restafval per persoon per jaar te laten dalen tot 100 kg is gehaald. De komende jaren worden gebruikt om de inwoners van Zwolle verder te ondersteunen in het gescheiden houden van de grondstoffen uit het restafval. Ook willen we de inwoners helpen te voorkomen dat restafval ontstaat door meer in te zetten op afvalpreventie. De ambitie en doelen zijn een voortzetting van het huidige beleid, met een accentverschuiving naar preventie en de kwaliteit van grondstoffen.

Onderstaande acties worden al uitgevoerd om dit huidige beleid verder te verfijnen:

- Onderzoek afronden naar een tariefsysteem op basis van gewicht
- Vervangen en chipperen van pmd-containers
- Optimalisatie van de pmd-inzameling met zakken
- Verbeteren kwaliteit gft-afval in gezamenlijke containers zonder toegangscontrole (deelbeugels)
- Onderzoek effecten Uitgebreide Producenten Verantwoordelijkheid (UPV's)
- Ondersteuning vaakaanbieders

1.3 *Iedereen heeft afval en grondstoffen*

Het Gemeentelijk Grondstoffen Plan is beperkt tot huishoudelijk afval binnen de werkingssfeer van de Afvalstoffenheffing. Voor huishoudelijk afval heeft de gemeente een wettelijke zorgplicht. In het verlengde van het huishoudelijk afval worden basisscholen ondersteund in de scheiding van grondstoffen. De komende periode wordt gebruikt om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om maatschappelijke organisaties en verenigingen te ondersteunen bij het gescheiden aanbieden van grondstoffen. Andere activiteiten om te werken aan een schone stad zijn de aanpak van zwerfafval en bijplaatsingen. Het beleid hiervoor is onderdeel van de op te stellen nota 'Reiniging' en blijft daarmee buiten de scope van dit plan. De nota 'Reiniging' wordt in de loop van 2024 aan de raad aangeboden.

De inzameling van bedrijfsafval (ba) blijft buiten beschouwing in dit plan. De circulaire aanpak hiervan valt onder het programma Circulaire Economie en wordt in dat kader nader uitgewerkt. Binnen de visie van Circulaire Economie is de ambitie benoemd om dit onderwerp verder uit te werken in een separate uitvoeringsagenda. Extra aandacht voor bedrijfsafval vraagt extra capaciteit van de ambtelijke organisatie.

Alternatieve mogelijkheden

In het nieuwe GGP zetten we meer in op preventie van (rest)afval en het zuiver houden van de grondstoffen. Als alternatief kan worden ingezet op het alleen verder verminderen van de hoeveelheid restafval. Hiervoor is niet gekozen. Achterliggende gedachte is dat vooral inzetten op het verminderen van restafval kan leiden tot vervuiling van de grondstoffen. De grondstoffen zijn daardoor niet of minder goed te recycleren.

De komende jaren blijven we inzetten op het goed scheiden van grondstoffen uit het restafval. Dit is nodig om bij te dragen aan een volledig circulaire economie. Doel is het ophalen van zuivere grondstoffen. Neveneffect is dat de hoeveelheid restafval daalt.

Datum

13 maart 2024

Maatschappelijk draagvlak & participatie

De Zwolse participatieaanpak Hanza! vormt het kader voor de participatie met belanghebbenden. Bij het opstellen van dit GGP-kaderdocument is gesproken met diverse betrokkenen. Dit zijn collega's vanuit de gemeente zelf en vertegenwoordigers van diverse belangengroepen: Milieuraad, Seniorenraad, Participatieraad, Toegankelijk Zwolle, Jongerenraad. Tijdens deze gesprekken is teruggekeken op het vorige GGP. Ook is de richting aangegeven van de ambities en doelen van het nieuwe GGP. Met de belangengroepen is afgesproken dat zij geïnformeerd worden over de besluitvorming van dit GGP-kaderdocument. Input van de Milieuraad is verwerkt in het kaderdocument. Verder is afgesproken dat alle belangengroepen in de volgende fase bij het opstellen van het Uitvoeringsplan meedenken over verdere uitwerking van maatregelen. Vanzelfsprekend vindt ook uitgebreide inwonerparticipatie plaats door onder andere het burgerpanel te betrekken en gesprekken te voeren met individuele inwoners of groepen inwoners. Inwoners wordt gevraagd naar hun ideeën en wensen om bij te kunnen dragen aan realisatie van de doelen. Dit gebeurt op verschillende momenten gedurende de planperiode. Het Burgerberaad Zwolle buigt zich momenteel over de vraag 'Hoe wordt Zwolle op een eerlijke manier klimaatneutraal voor 2040?'. Mogelijk komen hieruit ook ideeën over afval en grondstoffen.

Communicatie

Er wordt een persbericht gestuurd naar de lokale media over de ambities en doelen voor het nieuwe grondstoffenbeleid. Het kaderdocument wordt gedeeld met de belangengroepen waarmee in de voorbereiding is gesproken. Verder worden inwoners geïnformeerd wanneer begonnen wordt met het participatietraject voor het uitvoeringsplan. Ook wordt hen gevraagd mee te denken over de maatregelen voor de planperiode. Dit gebeurt zowel via het burgerpanel als via een oproep in de social media. Daarna worden inwoners op verschillende momenten betrokken bij de uitwerking van de maatregelen.

Financiën

Bij het opstellen van het Uitvoeringsplan worden ook de financiële consequenties van de voorgestelde maatregelen inzichtelijk gemaakt. Voor het eerste jaar zijn de maatregelen in dit kaderdocument weergegeven. Naast reguliere inzet van uren en middelen is aanvullend budget nodig van € 352.500 voor het uitvoeren van de maatregelen in 2025. De eenmalige incidentele kosten van € 252.500 kunnen worden in 2025 gedekt vanuit de Voorziening Afval. De meerjarige incidentele kosten (€ 100.000) voor 2025 en verder kunnen worden gedekt vanuit de Afvalstoffenheffing. De Afvalstoffenheffing is 100% kostendekkend. In hoeverre de investering leidt tot een daadwerkelijke verhoging van de Afvalstoffenheffing is afhankelijk van de gerealiseerde besparingen en prijsontwikkelingen op de markt. Maatregelen kunnen ook leiden tot een directe kostenbesparing. De effecten van de verwachte kosten en opbrengsten op de hoogte van de Afvalstoffenheffing worden inzichtelijk gemaakt in de begroting 2025.

Op basis van de sorteeranalyses (uitgevoerd in juli 2023) wordt ingeschat dat in 2030 circa 15 kg meer grondstoffen per persoon gescheiden worden ingezameld. Dit betekent minder verbrandingskosten. De kosten voor de verwerking van de grondstoffen zijn lager dan het verbranden van restafval en voor een aantal grondstoffen geldt een opbrengst.

Op basis van de Berap 2023-2 bedraagt de Voorziening Afval € 1.903.640. Na aftrek van de kosten voor de maatregelen is het restant €1.641.140. In het Uitvoeringsplan wordt voor de resterende jaren

Datum 13 maart 2024

van de looptijd van het GGP per voorgestelde maatregel aangegeven wat de budgettaire gevolgen zijn. Hierbij wordt inzichtelijk gemaakt welke budget voor de uitvoering van het Uitvoeringsplan nodig is en wat de effecten zijn op de langere termijn. Aan het eind van de looptijd van het GGP (2030) verwachten we een structurele besparing van tussen de € 200.000 en € 560.000 per jaar. Kosten gaan hierbij dus voor de baten uit.

Het voorstel om budget vrij te maken voor de uitvoering van de maatregelen in 2025 wordt gedaan bij de begroting voor 2025.

Risico's

Om de komende jaren de volgende circulaire stappen te kunnen zetten, heeft Zwolle doelen geformuleerd voor de periode tot 2030. Deze sluiten aan bij de doelen uit het programma VANG-HHA² 2021-2025. Hier ligt de focus op preventie van afval en de zuiverheid van de ingezamelde grondstoffen. De doelen zijn geformuleerd met de visie op de lange termijn (2050). Dan wil heel Nederland volledig circulair zijn. Naar verwachting worden nieuwe landelijke doelen en maatregelen van het ministerie voor Infrastructuur en Waterstaat voor 2030 op zijn vroegst in de loop van 2024 bekend. De ambitie en doelen die in dit kaderdocument zijn geformuleerd, sluiten hier naar verwachting goed bij aan. Het kan echter zijn dat de doelen van het ministerie, straks op onderdelen afwijken van de door ons opgestelde doelen. Zodra de ambitie en doelen van het ministerie bekend zijn, wordt hierop geanticipeerd. Waar mogelijk en nodig stellen we de Zwolse doelen dan bij.

Vervolg

In 2024 wordt, samen met interne en externe partners, het Uitvoeringsplan opgesteld. In dit plan staan concrete uitvoeringsmaatregelen die bijdragen aan realisatie van de ambitie en doelen. De Zwolse belangengroepen en inwoners worden bevraagd over de mogelijke maatregelen. Ook worden collega's bevraagd over de kansen en risico's die zij zien bij de voorgestelde maatregelen. Het gehele participatieproces wordt vormgegeven rekening houdend met de Zwolse participatieaanpak Hanza!

Het streven is het Uitvoeringsplan eind 2024 ter kennisneming aan de gemeenteraad voor te leggen. Via de begroting worden aanvragen gedaan voor het benodigde budget om het Uitvoeringsplan te realiseren.

Openbaarheid

Openbaar.

---

² VANG-HHA: Van Afval Naar Grondstof – Huishoudelijk Afval

voorstel

Zwolle

Datum 13 maart 2024

Burgemeester en wethouders van Zwolle,

burgemeester, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer